

79ste vergadering

Dinsdag 12 juni 2007

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Verbeet

Tegenwoordig zijn 144 leden, te weten:

Agema, Anker, Aptroot, Arib, Atsma, Azough, Van Baalen, Van Beek, Besselink, Bilder, Biskop, Blanksma-van den Heuvel, Blok, Blom, Van Bochove, Boekestijn, Van Bommel, Bosma, Bouchibti, Bouwmeester, Brinkman, Ten Broeke, Van der Burg, Van de Camp, Çörüz, Cramer, Crone, Van Dam, Depla, Dezentjé Hamming, Dibi, Tony van Dijck, Jasper van Dijk, Jan Jacob van Dijk, Van Dijken, Duyvendak, Eijnsink, Ferrier, Fritsma, Van Geel, Van Gennip, Van Gent, Gerkens, Van Gerven, Gesthuizen, Van Gijlswijk, Gill'ard, Graus, Griffith, Van Haersma Buma, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heerts, Heijnen, Hessels, Van Heugten, Van Hijum, Ten Hoopen, Irrgang, Jacobi, Jager, Jansen, Joldersma, Jonker, Kalma, Kant, Karabulut, Knops, Koopmans, Koppejan, Jules Kortenhorst, Roland Kortenhorst, Koşer Kaya, Kraneveldt-van der Veen, De Krom, Kuiken, Langkamp, Leerdam, Van Leeuwen, Leijten, Lempens, Luijben, Madlener, Mastwijk, Van Miltenburg, Neppéus, De Nerée tot Babberich, Nicolai, Omtzigt, Ormel, Ortega-Martijn, Ouwehand, De Pater-van der Meer, Pechtold, Peters, Polderman, Poppe, Van Raak, Remkes, Roefs, Roemer, De Rooij, De Rouwe, Rutte, Samsom, Schermers, Schinkels-hoek, Schippers, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Snijder-Hazelhoff, Spekman, Spies, Van der Staaïj, Sterk, Tang, Teeven, Thieme, Tichelaar, Van Toorenborg, Ulenbelt, Van der Veen, Van Velzen, Vendrik, Verbeet, Verdonk, Vermeij, Vietsch, Van der Vlies, Voordewind, Vos, Jan de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Weekers, Wiegman-van Meppelen Scheppink, Wilders, Willemse-van der Ploeg, De Wit, Wolbert, Wolfsen en Zijlstra,

en de heer Rouvoet, minister voor Jeugd en Gezin, de heer Plasterk, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de heer Van Middelkoop, minister van Defensie, de heer Klink, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Vogelaar, minister voor Wonen, Wijken en Integratie, mevrouw Van Bijsterveldt-Vliegthart, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de heer De Jager, staatssecretaris van Financiën, de heer Aboutaleb, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en mevrouw Bussemaker, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Van Bommel aan de minister van Defensie over **het bericht dat mariniers in Afghanistan werken met een dodenlijst**.

De heer **Van Bommel** (SP): Mevrouw de voorzitter. Het dagblad De Pers meldde gisteren dat de Nederlandse militairen in Afghanistan zouden werken met een dodenlijst. Op die dodenlijst zouden hoge leiders van de Taliban staan. Na opsporing, bijvoorbeeld via radioverkeer, zouden die Talibanleiders na toestemming van het hoofdkwartier gedood mogen worden, ook al vormen zij op dat moment geen concrete bedreiging, zo staat in dat bericht. Een woordvoerder van Defensie zou deze gang van zaken hebben bevestigd met de woorden "dit is de normaalste gang van zaken daar". Dat lijkt mij sterk. Daarom heb ik de volgende vragen aan de minister van Defensie.

Werken de Nederlandse militairen inderdaad met een dodenlijst? Wie beslist op grond waarvan welke personen op deze lijst komen? Dient aanhouding van verdachten niet de eerste voorkeur te hebben? Ik mag toch aannemen dat dit het uitgangspunt is. Hoeveel mensen zijn er op basis van die lijst om het leven gebracht? Zijn er ook mensen die op die lijst staan, aangehouden in plaats van geliquideerd? Is het juist dat een officier van justitie vorig jaar bij een werkbezoek in Uruzgan heeft betwijfeld of de geweldsinstructies voor de Nederlandse militairen dergelijke liquidaties wel toestaan? Is het ook juist dat die officier van justitie heeft toegezegd, uit te zoeken of het werken met een dodenlijst is toegestaan? Zo ja, wat heeft dat dan opgeleverd?

De belangrijkste vraag is misschien wel hoe het toch mogelijk is dat in een militaire missie in het zuiden van Afghanistan, die is gericht op wederopbouw, op deze wijze wordt gewerkt. Het jagen op de Taliban was toch voorbehouden aan militairen die in die andere missie, Enduring Freedom, opereerden en niet aan de Nederlandse ISAF-militairen in het zuiden van Afghanistan?

Minister **Van Middelkoop**: Mevrouw de voorzitter. Ook